

§ 92

Socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering
SN-2017/227

Beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå socialnämnden

att fastställa program och plan för e-hälsa och digitalisering daterat 2017-10-17.

Ärende

Tjänsteskrivelse, 2017-10-17, socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering, 2017-10-17 och Roller och ansvar inom e-hälsa och digitalisering, 2017-10-16 har varit utsända. Socialchef informerar muntligt.

Handläggare
Mary Nilsson
Utvecklingsledare

Tjänsteskrivelse
Datum
2017-10-17

Diarienummer
SN-2017/227

Socialnämnden

Socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering

SN-2017/227

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att fastställa program och plan för e-hälsa och digitalisering daterat 2017-10-17.

Ärendet

Digitaliseringen ger stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens målgrupper. Medarbetarna får samtidigt förutsättningar att skapa nya och innovativa arbetssätt och att få rätt information inför möten med brukare. Med digitalisering kan arbetet effektiviseras och verksamheten får bra data-underlag för utvecklingsarbete. Ett stabilt och användarvänligt digitalt stöd ger också medarbetarna tid och möjlighet att fokusera på bra möten med brukarna och använda den kompetens som man är utbildad för.

Socialnämnden vill med detta styrdokument ange den övergripande inriktningen för e-hälsa och digitalisering. Programmet och planen ska vara ett stöd för verksamheten i deras arbete med att ge stöd till brukare. Nämnden vill också med detta dokument utveckla sitt arbete för att nå det av kommunfullmäktige beslutade kvalitetsmålet för 2018, "I kommunens förvaltning och i kontakt med invånarna är digitala tjänster norm".

Program och plan för e-hälsa och digitalisering är resultatet av flera olika aktiviteter under 2016 – 2017. Vård och omsorgs ledning har genomfört en workshop med kartläggning av verktyget LIKA för socialtjänsten från SKL som innebär en värdering av verksamhetens ledning, infrastruktur, kompetens och användning. Andra kommuners erfarenhet av arbetet inom området för socialtjänsten och hälso- och sjukvården har tagits till vara. Anställda i verksamheterna och nyckelpersoner i kommunen, bl. a. IT-chefen, har intervjuats. Dokumentet har skickats för inhämtande av synpunkter från socialnämndens alla verksamheter och förankrats i kommunledningens styrgrupp för frågor som rör digitalisering, centrala e-styr.

Ekonomisk konsekvensanalys

Sannolikt kommer en del av aktiviteterna i socialnämndens plan att medföra vissa kostnader som idag är svåra att överblicka. Ytterligare konsekvensanalyser av kostnader och möjligheter till effektivisering av arbetssätt bör därför göras.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Mats Ståhl Elgström
Socialchef

Beslutet ska expedieras till
Akten
Ledningsgrupp vård- och omsorgskontoret
Systemansvarig

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja Nej

Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Nämndens verksamheter rör också barn.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ärendet rör den strukturella nivån och de direkta konsekvenserna för barn bör utredas vidare.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Inga kända.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering

För en smartare vardag

2017-10-17
Knivsta kommun

Dokumenttyp: Program och plan
Diarienummer: SN-2017/227
Beslutande nämnd: Socialnämnden
Beslutsdatum: 2017-11-16
Giltighetstid: Till och med år 2018
Dokumentansvarig: Socialchef

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Begrepp.....	3
eHälsa	3
Digitalisering	3
Välfärdsteknologi	3
Välfärdsteknik.....	3
Vision e-hälsa och digitalisering	4
Socialnämndens vision e-hälsa och digitalisering	4
Regeringens vision e-hälsa 2025.....	4
Etiska perspektiv.....	4
Plan.....	5
Roller och ansvar	5

Inledning

Bakgrund

Världen är idag ett enda stort nätverk och en välfärd utan digitalisering är inte socialt hållbar. För socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens målgrupper medför digitaliseringen stora möjligheter som kan innebära självständighet, delaktighet och inflytande. För den anställde skapas förutsättningar att skapa nya och innovativa arbetsätt och att få rätt information inför möten med brukare. Organisationen får på lång sikt bra underlag för utvecklingsarbete genom hantering av data med hög kvalitet som leder till uppföljning och jämförelser av verksamheten. Med ett stabilt och användarvänligt digitalt stöd får medarbetarna möjlighet att fokusera på bra möten med brukarna och använda den kompetens som man är utbildad för. Det kan också i förlängningen bidra till stabilitet i arbetsgrupper genom mindre personalomsättning.

Syfte

Detta styrdokument ska ange socialnämndens övergripande inriktning för e-hälsa och digitalisering och vara ett stöd för verksamheten i deras arbete med att underlätta för den enskilde att uppnå bästa möjliga hälsa¹. Dokumentet kommer att kompletteras med indikatorer i socialnämndens verksamhetsplan.

Begrepp

eHälsa

"Med hälsa menas fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. E-hälsa är att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa" (Socialstyrelsen).

Digitalisering

"Informationsdigitalisering - processen där analog information förs över till digitalt format och samhällelig digitalisering - den större samhällsprocess där olika former av IT-stöd allt tätare integreras i verksamheter och påverkar dem i grunden" (Regeringen mars 2016)

Välfärdsteknologi

"Kunskapen om och användandet av teknik som kan bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och deras anhöriga" (Regeringen mars 2016)

Välfärdsteknik

"Välfärdsteknik är digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Välfärdsteknik kan användas av personen själv, en närstående eller någon annan i personens närhet och kan ges som bistånd, förskrivas som hjälpmedel för det dagliga livet eller köpas på konsumentmarknaden" (Socialstyrelsen).

¹ WHO: ett tillstånd av fullständigt [fysiskt](#), [psykiskt](#) och [socialt välbefinnande](#), inte endast frånvaro av sjukdom och funktionsnedsättning

Vision e-hälsa och digitalisering

Socialnämndens vision e-hälsa och digitalisering

År 2025

- använder verksamheterna digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för den enskilde att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.
- använder medarbetarna digitala verktyg som förenklar och säkerställer arbetsprocesserna samt utvecklar arbetet

Knivsta kommuns vision 2025 – Där framtiden bor!

”Den moderna och kunskapsintensiva småstaden med förankring i en aktiv och levande landsbygd – mitt i tillväxtregionen Stockholm-Uppsala – skapar attraktionskraft både för boende och företag och befäster Knivsta som en föregångskommun för det hållbara samhället.”

Regeringens vision e-hälsa 2025

År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.

Etiska perspektiv

Etiska överväganden ska alltid göras innan verksamheterna inför digitala lösningar som påverkar den enskilde brukaren. Den kort- och långsiktiga nyttan av införandet på övergripande nivå ska uppskattas och ska överstiga de investeringar som måste göras personellt och ekonomiskt. Noggranna bedömningar ska göras i varje enskilt fall innan brukare föreslås välfärdstekniska lösningar. Individens rätt till ”självbestämmande, integritet och lika vård på lika villkor” ska respekteras ” och krav på god vård och omsorg av god kvalitet” ska uppfyllas². Den enskilde individens samtycke ska vara informerat och frivilligt och likvärdiga alternativ ska ges om personen tackar nej till insatsen. Om personen tackar ja ska medarbetare som har kompetens för uppdraget kontrollera att personen får sitt behov av vård och omsorg tillgodosett.

För personer med nedsatt beslutsförmåga ska Myndighetens för delaktighet (MFD) frågeformulär som hjälp för etisk bedömning användas.

<http://www.mfd.se/publikationer/rapporter/etik-och-nedsatt-beslutsformaga/>.

² Statens medicinsk-etiska råd (SMER) Robotar och övervakning i vården av äldre – etiska aspekter

Plan

Nedan beskrivs de strategiskt viktiga punkter som är avgörande för att nå visionen och målen. För flera av aktiviteterna är socialnämndens verksamheter beroende av en väl fungerande stödprocess som ska tillhandahållas av kommunens IT-verksamhet.

- Socialchefen tydliggör roller och ansvar för alla funktioner inom e- hälsa och digitalisering
- Politiker använder sig av digitala hjälpmedel i sitt uppdrag.
- Vård och omsorgs ledning agerar som förebilder och använder digitala verktyg som ett naturligt redskap i sitt arbete,
- Det finns en plan för att utbilda medarbetare inom Vård och omsorg för att kunna stötta och uppmuntra användning av välfärdsteknik och andra IT-lösningar.
- Vård och omsorg
 - arbetar aktivt med att skapa e-tjänster för medborgarna.
 - arbetar aktivt med att skapa och använda välfärdstekniklösningar
 - arbetar aktivt med en tydlig och enhetlig kommunikation för både personal och kommuninvånare rörande e-hälsa och välfärdsteknik.
 - gör externa utförare/parter delaktiga i digitaliseringen.
 - budgeterar för IT inom alla dess områden (fast utrustning, hårdvara, mjukvara, fortbildning) och har medel avsatta baserat på de aktiviteter som planeras inom nuvarande budgetår och framåt.
 - säkerställer att verksamhetssystem och andra digitala lösningar förvaltas enligt kommunens förvaltningssystemmodell (ITM5/PM3)
 - har rutiner för användarkonto - och lösenordshantering till de system som kräver så.
 - förvaltar tvåfaktorsautentisering
 - söker aktivt tillgängliga externa medel för att stötta IT-utveckling.
- Vård och omsorgs IT-system är informationssäkerhetsklassade

Roller och ansvar

Socialnämnden

Socialnämnden beslutar i sin verksamhetsplan om indikatorer för att leva upp till kommunfullmäktiges kvalitetsmål och som berör e-hälsa och digitalisering. Socialnämnden beslutar om ett program och en plan för e-hälsa och digitalisering som går i linje med kommunens digitala strategi. Socialnämnden är systemansvarig för de egna system som används i nämndens verksamhet, d.v.s. juridiskt ansvarig för hur systemen används, förvaltas och administreras.

Socialchef

Socialchefen är systemägarföreträdare och därmed ansvarig för de uppgifter som finns i systemen och att de sköts enligt tillämpliga lagar, föreskrifter och anvisningar t.ex personuppgiftslagen (PUL), PUL för socialtjänst och från 2018 Dataskyddsförordningen /General Data Protection Regulation (GDPR).

Socialchefen ansvarar för

- genomförandet av socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering
- organiseringen av arbetet med e-hälsa och digitalisering genom att säkra att alla funktioner inom området är tillsatta (se bilaga Roller och ansvar inom e-hälsa och digitalisering)
- att Vård- och omsorgskontorets digitaliseringsarbete samordnas med övriga kontors genom att bland annat aktivt medverka i centrala e-styr
- att säkra att kontorets lokala e-styr är en del i ledningsgruppens möten
- att kommunens övergripande styrdokument som rör digitalisering efterlevs i organisationen

Roller och ansvar inom e-hälsa och digitalisering

Övergripande ansvar

Det övergripande ansvaret för Knivsta kommuns IT-system vilar på IT-chefen. I enlighet med kommunens Informationssäkerhetspolicy ansvarar varje chef inom sitt ansvarsområde för att styrdokument efterlevs.

Chefer ansvarar för att

- medarbetare som börjar eller slutar anmäls till systemförvaltare
- medarbetare är informerade om och efterlever kommunens regelverk
- medarbetare har rätt utbildning för sina arbetsuppgifter
- medarbetarna vet vad som är incidenter och hur man anmäler dem
- leverantörer och konsulter är informerade om och efterlever kommunens regelverk i tillämpliga delar
- personalen ges möjlighet att delta i nödvändiga utbildningar
- tid avsätts på arbetsplatsen för frågor som rör informationssäkerhet

IT-chef

IT-chef är systemförvaltare inom området teknisk infrastruktur och har det övergripande ansvaret för att kommunens tekniska plattform fungerar inom de tidsramar (SLA) som är specificerade. IT-chefen samverkar med andra systemförvaltare i avseende drift och resurstilldelning för kommunens IT-system som servrar, lagring, backup, behov av kommunikationskapacitet, trådlös kommunikation m.m.

IT-chef har bland annat ansvar för

- att arbetsstationer (PC), nätverk och gemensamma resurser har tillräcklig kapacitet
- att den tekniska infrastrukturens IT-säkerhet motsvarar systemägarnas krav
- att ett IT-system håller den tekniska och funktionella kvalitet som överenskommit med systemansvarig
- att reservrutiner, serviceavtal mm finns så att systemägarnas krav på längsta tillåtna avbrottsid kan tillgodoses
- att dokumentation av teknisk infrastruktur upprättas och hålls aktuell
- att delta i och stödja informationssäkerhetsarbetet
- utformning av förslag på den strategiskt långsiktiga och övergripande IT-utvecklingen
- att omvärldsbevakning sker och avrapporteras regelbundet till centrala e-styr
- att i samråd med systemansvarig tillse att den tekniska plattformen fungerar ihop med beroende IT-system

Driftleverantörens ansvar

Driftleverantören Advania kommer att ansvara dygnet runt för drift, underhåll, övervakning och felhantering av IT-miljö såsom interna nätverk, fysiska och virtuella servrar, databaser samt applikationer. Översiktligt innebär tjänsterna att Advania, utöver de tekniska drifttjänsterna tillhandahåller servicedesk för samtliga användare och beställare. Med

servicedesk avses Single Point of Contact (SPOC). I avtalet ingår även att samverka med tredje parts leverantörer så att det möjliggörs för dessa att underhålla och felhantera de applikationer som finns installerade IT-miljön.

Ansvarsfördelning inom Vård och omsorg

Områdeschef

Områdeschefen har på socialchefens uppdrag ansvaret för genomförandet av socialnämndens plan för e-hälsa och digitalisering i sin organisation.

Områdeschefen ansvarar för

- att samordna e-hälsa- och digitaliseringsfrågorna i sin organisation och i detta samarbete med ansvarig för övriga områden inom Vård och omsorg
- att säkra att den egna organisationens lokala e-styr¹ är en del i den egna ledningsgruppens eller chefsgruppens möten

Enhetschef

Enhetschefen har på områdeschefens uppdrag ansvaret för genomförandet av socialnämndens plan för e-hälsa och digitalisering på sin enhet.

Enhetschefen ansvarar för

- att nya medarbetare får utbildning i nödvändiga verksamhetssystem
- att medarbetare görs delaktiga i arbetet med att genomföra socialnämndens program och plan för e-hälsa och digitalisering
- att skapa förutsättningar för medarbetare att delta i utvecklingsarbete inom området
- att skapa forum på enheten där idéer och förslag till digital utveckling kan diskuteras och tas till vara

E-hälsosamordnare

Att vara e-hälsosamordnare är en uppgift för en person i socialchefens stab. E-hälsosamordnaren ska verka på den strategiska nivån och på socialchefens uppdrag stödja organisationen med att utveckla den digitala kompetensen samt medverka i Vård och omsorgs utvecklingsarbete. I rollen ingår att ansvara för omvärldsbevakning inom området e-hälsa.

I uppgiften ingår att

- vara ansvarig för LIKA handlingsplanen
- ansvara för projektledning och utredningsarbete inom området
- vara kommunikationsansvarig internt och externt kring arbetet med e-hälsa

¹ <http://navet.knivsta.se/Ledning%20och%20styrning/E-förvaltning/Lokala%20e-styr>

Systemansvarig

Systemansvarig ska identifiera verksamhetens behov av framtida IT-stöd, medverka till vidareutveckling av dessa och vara delaktig i att se att organisationen avspeglas korrekt i systemen. I rollen ingår att stödja implementering och integrering av system. Systemansvarig är kontaktperson gentemot leverantörer och kommunens IT- enhet i frågor som rör avtal och utveckling.

Systemansvarig

- bistår socialchefen i budget- och uppföljningsarbete som rör e-hälsa och digitalisering
- bereder underlag till systemägaren inför eventuella beslut
- planerar tillsammans med berörd chef och administrerar Vård och omsorgs ledningsgrupps lokala e-styr och respektive områdeschefers lokala e-styr
- ansvarar för att följa upp och bevaka avtal med systemleverantörer och andra avtalsparter som finns relaterat till systemen
- samordnar förvaltningsorganisationen
- ansvarar för att bevaka vad som händer med lagar, avtal och organisationsförändringar etc. som påverkar verksamhetsprocesser
- ansvarar för att upprätta arbetsrutiner/regler för förvaltningsorganisationen gällande förändrings- och utvecklingsarbete i systemen
- ansvarar för att informera om nyheter, förändringar och projekt som utgår ifrån systemen
- ansvarar för att initiera uppföljning av data- och säkerhetsfrågor
- ansvarar för projekt som rör e-tjänster och välfärdsteknik
- är e-tjänsteansvarig, samarbetar med kommunens e-tjänsteansvarig och tar fram e-tjänster för inom vård och omsorg
- tar fram checklistor för IT-ronder och genomför ronder för samtliga enheter
- årligen ta fram förvaltningsplaner och stämmer av med systemägarföreträdaren

Systemadministratör

Systemadministratör ska säkerställa systemens funktionalitet, ansvara för det vardagliga driftstödet och ska verka för att användarna har tillräcklig utbildning och behörighet. Systemadministratören har kunskap om och förståelse för verksamhetens behov och är en resurs inom vård- och omsorgskontoret i frågor kring verksamhetsutveckling som rör IT-stöd.

Systemadministratörs arbete med systemadministration inkluderar att

- förvalta systemen
- registrera, administrera och avsluta användare
- ansvara för uppdateringar
- ansvara för säkerhetsfrågor
- följa upp att behörighet till systemen efterlevs
- organisera utbildning för användare av Vård och omsorgs verksamhetssystem
- organisera nätverk med expertanvändare om frågor runt systemen för att bidra till att tidigt identifiera IT-relaterade behov

- planera och informera om driftsättningen av nya versioner, informera om förändringar och andra händelser inom ett verksamhetssystem.
- ansvara för acceptanstester som rör verksamhetssystem
- ansvarar för att initiera uppföljning av data och säkerhetsfrågor
- ansvara för informationsklassning i KLASSA
- ansvar för guider i KNUT för de applikationer som hen är ansvarig för
- ansvarar för uttag, sammanställning och inlämnande av uppgifter ur systemen som rör statistikuppgifter
- spara alla IT-relaterade avtal i kommunens avtalsdatabas

Medarbetare

Medarbetarna initierar och medverkar i utvecklingsarbete som rör e-hälsa och digitalisering.

Medarbetarna ansvarar för sin egen kompetensutveckling inom e-hälsa och digitalisering och deltar i de utbildningar som erbjuds.

Varje medarbetare har ett ansvar för att följa kommunens och kontorets rutiner för IT-säkerhet.

Expertanvändare

Expertanvändare har en fördjupad kunskap om systemen och utses av ansvarig enhetschef

Expertanvändaren har i uppdrag att

- samordna enhetens systemfrågor
- representera enheten i systemförvaltarens nätverk
- lösa enklare systemfrågor
- samla upp enhetens systemfrågor och vara enhetens kontakt till systemförvaltaren

Knivsta den 16 oktober 2017

Mats Ståhl Elgström
Socialchef